

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Univerzita Palackého v Olomouci – Filozofická fakulta – Katedra psychologie

Autor práce: Lucie Vavrysová

Název práce: Diagnostika osobnosti a struktura anamnestického rozhovoru u adolescentů v ochranné a ústavní výchově

Autor posudku: Miroslav Charvát

vedoucí práce

V hodnocení využijte slovní vyjádření s respektováním charakteru a zaměření práce. V případě snížení počtu bodů je nutné uvést v slovním zhodnocení důvod. V případě počtu bodů 0 je nutné detailně popsat zásadní nedostatky práce vedoucí k nedoporučení práce. Ve všech případech kromě bodu 1, je hodnocení 0 vylučovacím kritériem (práce je nedoporučena).

Body

0-5

1 Příléhavost názvu práce, aktuálnost problematiky, originalita práce, společenská potřeba práce.

5

Název práce zcela odpovídá jejímu obsahu. Jedná se o velmi náročnou problematiku diagnostiky adolescentů v ústavní výchově, které není doposud věnována patřičná systematická pozornost odborníků. Celý systém ústavní výchovy v ČR navíc prochází obdobím změn a nejistoty. Je tedy žádoucí se populací adolescentů v ústavní výchově věnovat na profesionální úrovni, o což se snaží i autorka práce. Zaměření práce má pro praxi i návazný výzkum velký význam.

2 Úroveň a kvalita teoretické části práce (přehled poznatků). Struktura, relevantnost a posloupnost prezentovaných informací. Samostatnost zpracování, vzhled autora do problematiky, literární krytí.

5

Teoretická část práce zabírá plných 35 stran textu. Autorka při jejím sestavování pracovala celkem s 83 relevantními zdroji, mezi nimiž nechybí ani ty zahraniční. Je velmi sympatické, že autorka se nevěnuje obecným kapitolám typu „vymezení adolescence“ či „diagnostika osobnosti“. Naopak kapitoly se úzce vztahují ke zkoumanému problému. V první kapitole nalezneme přehled právní úpravy ústavní výchovy v ČR ale i v sousedních zemích. V 2. kapitole je popsán poměrně složitý systém zařízení ústavní výchovy v ČR. Kapitola 3. a 5. se zabývá výzkumy a charakteristikami populace adolescentů v ústavní výchově. Společně s kapitolou 4., věnující se problematice diagnostiky v ústavní výchově, tvoří celá teoretická část práce výbornou interpretační bázi pro navazující výzkum. Vyzdvihl bych uvedení některých z výzkumného hlediska důležitých detailů, což velmi pozitivně hodnotím. Jde např. o popis samotné adolescence jako rizikového období; úvahy nad nízkým IQ, které nemusí nutně být jen příčinou poruchy chování, ale spíše příčinou umístění v ústavu; poukaz na možnou přetestovanost sledované populace (str. 25) či zpracování přehledného diagramu používaných metod (str. 26). Kapitulu 4.2 bych pak spíše označil jako „Klinické metody“ a u skrytého pozorování bych uvedl, že se dá praktikovat i pomocí kamery, tedy ne jen zrcadla (ale to jsou nevýznamné detaily na jinak perfektně zpracované teorii).

3 Kvalita a vhodnost výzkumného designu práce (formulace cílů, výzkumných otázek, hypotéz, metody sběru a zpracování dat). V případě teoretické práce se detailně posuzuje práce s literaturou, literární krytí – rozsah, aktuálnost, přesnost, případná absence klíčových zdrojů, syntéza poznatků a schopnost studenta vyvodit z nich závěry.

5

Praktická část zabírá celkem 56 stran textu. Je patrné, že výzkum byl pečlivě připravován a pilotován. Výzkumný problém i cíle práce jsou srozumitelně formulovány. Autorka si předem postuluje jen ty hypotézy, pro něž nachází nějaké zdůvodnění v předešlých výzkumech. Pečlivě a adekvátně je popsán výzkumný design předložené srovnávací studie a stejně tak detailně je popsán i konkrétní postup všech prací. Za velké pozitivum práce bych označil volbu metod. V baterii jsou zastoupeny jak

standardizované dotazníkové metody HSPQ, SURPS, tak projektivní test (Hand test) a také klinické metody jako je rozhovor a analýza dokumentace. Ověřování vhodnosti použití této baterie je navíc jedním z cílů práce. Výběrový soubor je též dobře popsán. Čítá 52 jedinců, což sice není pro statistiku zdaleka ideální počet, je však nutné přihlédnout k obtížné přístupnosti zkoumané populace, individuální administraci a také k rozsáhlé baterii použitých metod. Velmi zajímavá je i volba metod zpracování dat, kde byla kromě jednovýběrových t-testů a deskriptivní statistiky použita i méně obvyklá metoda shlukové analýzy. Pro ilustraci metodologické poctivosti bych vyzdvihl ještě dva detaily týkající se rozhovoru: struktura rozhovoru byla oponována několika odborníky a předem pilotována; dále pak fakt, že rozhovor vždy předcházela rozbor dokumentace, aby nebyl tazatel ovlivněn těmito informacemi. Autorka dodržela i etické principy výzkumu.

4 Výsledky práce – zpracování a prezentace. Dosažení cílů práce, zodpovězení výzkumných otázek, vyjádření k hypotézám. Diskuse, souhrn a závěry práce. Praktický přínos práce.

4

Výsledky práce kopírují strukturu vytčených cílů. Co se týká statistického zpracování výsledků, nemám výhrady. Vše je adekvátně popsáno a vhodně zvolená jsou i jednotlivá prezentovaná zobrazení dat (krabicové grafy, profilové křivky, tabulky atp.). Při aplikaci t-testů (např. str. 64) bych do budoucna doporučil dopočítávat i tzv. velikost účinku informující o klinické významnosti sledovaných rozdílů například pomocí Cohenova d. Velkou pozornost věnuje autorka zejména metodologickému rozboru a zde nemám co hanět, mohu jen a jen chválit. V pětistránkové diskuzi bych ale uvítal, kdyby bylo více prostoru věnováno i klinickému či psychologickému rozboru výsledků, tj. zamyšlení nad dopady výzkumu pro práci psychologů či vychovatelů v ústavech.

5 Formální zpracování práce, jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava práce, dodržení norem pro kvalifikační práce na Katedře psychologie FF.

5

Po formální stránce je práce opět spíše ukázkou pečlivosti a profesionality. Nechybí žádná povinná část, vše je precizně popsáno a v souladu s normami katedry. V úvodu je předepsané prohlášení. Nechybí ani seznamy příloh, tabulek a grafů. Autorka řádně cituje dle APA. Text je čtivý, upravený a bez chyb.

Celkové zhodnocení práce (v rozsahu max. 300 znaků) - nepovinné:

Předložená práce je ukázkou velmi kvalitně zvládnutého výzkumu na poměrně obtížné téma. Autorka se problematice věnuje již delší dobu a tato systematická a znalost terénu je v práci patrná. Doufám, že se podaří prezentovaná zjištění včetně psychologických interpretací v dostatečné míře publikovat a dostat tak výsledky do širšího povědomí odborné obce. Osobně též doufám, že autorka i přes tlak jiných povinností od tématu zcela neupustí a bude se mu i nadále věnovat.

Otázky k obhajobě: 1) Jak lze zjištěné výsledky využít při práci psychologa v ústavní výchově?
2) Změnila by autorka nějak sestavenou baterii metod, kdyby měla podniknout další výzkum v rámci celé ČR? Pokud ano, jak?

Práce byla zkontrolována v systému STAG theses.cz proti plagiátorství se závěrem:

práce není plagiát

Body celkem

Hodnocení celkem: Práci doporučuji k obhajobě

24

Návrh klasifikace práce: A

Datum: 30.5.2014

Podpis:

Hodnocení: 23-25 A 20-22 B 17-19 C 14-16 D 11-13 E 10 a méně F